

сайт Міністерства оборони України. – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformita-planuvannya-u-sferi-oboroni/provedennya-oboronogo-oglyadu-v-zbrojnih-silah-ukraini/>.

3. Проект закону України «Про державне стратегічне планування»: [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – Режим доступу: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e7b8af7a-7c03-4d5b-aaa5-e1c0d7e84388&title=ProektZakonuUkrainiproDerzhavneStrategichnePlanuvannia>.

4. Проект закону України «Про державне стратегічне планування»: [Електронний ресурс] / Офіційне інтернет-представництво Верховної Ради України – Режим доступу: <http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=e7b8af7a-7c03-4d5b-aaa5-e1c0d7e84388&title=ProektZakonuUkrainiproDerzhavneStrategichnePlanuvannia>.

5. Троцько В. Троцько Л. Підхід до оцінювання безпекового середовища при вирішенні питань оборонного огляду / В. Троцько, І. Чернозубкін, Л. Троцько // Політичний менеджмент. – 2010. – № 4. – С. 113-122.

Лєтнєва О.С.

аспірант,

Харківський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління

при Президентіві України

КЛАСИФІКАЦІЯ СИСТЕМ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Фактично у вітчизняній науковій літературі склалося декілька поглядів на державну реєстрацію взагалі і державну реєстрацію прав на нерухомість зокрема.

Як зазначає Степаненко В. В., термін «реєстрація» походить від слова «реєстр», яке з'явилося в українській мові через польське «rejestr», від латинського «regestum» – внесене, записане: «regere» – приносити назад, вносити. Воно означає список, письмовий перелік кого- або чого-небудь; книгу для запису справ, документів, майна, земельних володінь тощо. Відповідно, семантично «реєстрація» має такі значення: а) внесення кого- або чого-небудь у реєстр з метою обліку або надання йому чинності; б) фіксація, переважно за допомогою приладів, якого-небудь явища, спостереження, факту. З посиланням на Ожегова С. І. вчений зазначає, що етимологічне сучасне «реєструвати» означає записувати, відмічати з метою обліку, систематизації, надання законної сили чому-небудь [1, с. 137]. Реєстрацію також можна визначити як письмовий запис або фіксація іншим чином фактів, явищ, відомостей чи певних матеріальних об'єктів з метою їх державного обліку та контролю, засвідчення дійсності і надання їм законного (легітимного) характеру [2, с. 888].

В словнику Денірла Орана державна реєстрація визначена як ведення записів або складання переліку чого-небудь [3, с. 413].

Цуріков М. О., досліджуючи правову природу державної реєстрації правочинів з нерухомим майном зазначав, що державна реєстрація є юридичним фактом, що у сукупності з іншими юридичними фактами (зокрема,

самим фактом вчинення правочину, що реєструється) є підставою для виникнення правовідносин щодо нерухомості та речей, на які законом поширено правовий режим нерухомості [4, с. 8]. Такої ж позиції притримується й Спасибо-Фатеева І. [5, с. 7]. Зазначений підхід має здебільше приватноправовий характер та виражає суть державної реєстрації як частини механізму виникнення прав на нерухоме майно.

Піфко О. О., досліджуючи питання реєстрації прав на землю в країнах Європи, визначає реєстрацію прав на землю як інститут, тобто як систему правових норм, що регулюють відносно однорідні суспільні відносини, які виникають в процесі легалізації виникнення, зміни або припинення прав, обмежень та обтяжень щодо конкретно визначеної земельної ділянки [6, с. 11].

Ківалов С. В. розглядає державну реєстрацію як форму державного управління. На його думку, державна реєстрація є прикладом реалізації такої правової форми управління, як учинення юридично значимих дій. Разом із тим, державну реєстрацію вчений відніс також і до такої не правової форми управління, як здійснення матеріально-технічних операцій чим окреслив подвійну природу реєстрації [1, с. 139].

Легальне визначення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень міститься абзаці другому частини першої статті 2 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» відповідно до якого державна реєстрація речових прав на нерухоме майно – це офіційне визнання та підтвердження державою фактів виникнення, переходу або припинення прав на нерухоме майно, обтяження таких прав шляхом внесення відповідного запису до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно [7, ст. 2].

Разом із тим, особливості державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяження можуть бути повністю висвітлені лише в комбінованому приватно-публічному правовому ракурсі. У зв'язку з цим неможна чітко стверджувати, що державна реєстрація є виключно інститутом публічного права або видом публічного провадження. Державна реєстрація, як явище правової дійсності, може бути різнобарвним та різностороннім, а тому і існувати в декількох формах, що не входять в суперечність одна до одної, а лише обумовлюють її функції та ракурс розгляду.

Приймаючи на наведене вважаємо, що державна реєстрація в адміністративному праві і публічно-правових відносинах може розглядатися в п'ятьох аспектах: як вид публічного провадження, як юридичний факт, як інститут права та законодавства, як адміністративна послуга, а також як спосіб виконання державою управлінських функцій.

Державній реєстрації як виду публічного провадження і діяльності спеціальних суб'єктів правозастосування варто приділити окрему увагу в межах самостійного розділу дослідження, оскільки це питання, маючи суворо адміністративно-процедурний характер, крім того, є досить специфічною, що визначає глибину дослідження та його ракурс.

Таким чином, зважаючи на вище викладене, можна провести певну класифікацію систем реєстрації в обороті нерухомого майна.

В залежності від ступенів юридичного механізму набуття, переходу чи припинення прав на нерухоме майно можна виділити сингулярну, подвійну, потрійну тощо системи реєстрації. Характерною рисою сингулярної (простої) системи реєстрації є те, що права виникають внаслідок проведення одного виду реєстрації, як правило права чи правочину. Може мати місце необхідність проведення реєстрації права при створенні нової речі, а в подальшому лише реєстрації правочинів. Подвійна чи потрійна система реєстрації характеризується необхідністю проведення двох, трьох або більше видів реєстрації для виникнення прав на нерухоме майно або створення передумов виникнення таких та можливості вільно розпоряджатися річчю.

В залежності від кількості суб'єктів, наділених повноваженнями з проведення державної реєстрації сингулярні системи реєстрації можна поділити на моносуб'єктні та полісуб'єктні. Характерним для моносуб'єктних систем є наділення повноваженнями з проведення державної реєстрації прав певної групи або ієрархії публічних утворень. Полісуб'єктні системи характеризуються можливістю проведення реєстрації суб'єктами різної галузевою та відомчої належності.

В свою чергу, полісуб'єктні системи можна поділити на альтернативні та безальтернативні. Для альтернативних систем характерним є можливість вибору заявника в обранні суб'єкта реєстрації. Безальтернативні системи характеризуються чітким розмежуванням повноважень всіх суб'єктів реєстрації з відсутністю вибору заявника.

За кількістю суб'єктів проведення реєстрації в подвійних, потрійних тощо системах реєстрації останні можна поділити на комплексні та фрагментарні. Комплексні системи характеризуються тим, що проведення декількох видів реєстрації зосереджено в органах публічної адміністрації однієї відомчої належності, наприклад реєстрацію прав та правочинів здійснює виключно система нотаріату, або система спеціальних органів реєстрації прав. Фрагментарна система реєстрації характеризується існуванням декількох видів реєстрації, які здійснюються декількома органами влади, які наділені повноваженнями здійснювати окремий вид реєстрації кожен. Наприклад реєстрація об'єктів нерухомості здійснюється бюро технічної інвентаризації та органами земельних ресурсів, правочинів – нотаріусами, а прав – спеціальними органами.

За особливостями інформаційної складової (структура реєстру(-ів)): системи реєстрації можуть поділятися на: уніфіковану та епізодичну. Уніфікована система реєстрації характеризується наявністю одного реєстру в якому реєструється один або декілька предметів (права, правочини, об'єкти), а епізодична система характеризується наявністю декількох інформаційних систем (реєстрів) де проводиться реєстрація. Наприклад, реєстрація об'єкта проводиться в Реєстрі нерухомого майна, реєстрація обтяжень в Реєстрі обтяжень, права реєструються в Реєстрі прав, які складають собою окремі самостійні інформаційні системи тощо.

При цьому епізодичні системи можна поділити на чисті та дублюючі. Чисті системи характеризуються відсутністю дублювання відомостей інформаційних

систем одна одною, а дублююча передбачає повне або часткове дублювання інформації, можливо навіть не в синхронному вигляді.

Список використаних джерел:

1. Степаненко В. В. Поняття та права природа державної реєстрації / В. В. Степаненко // Прobl. правознавства та правоохоронної діяльності. – 2011. – № 3. – С. 136–141.
2. Солонар А. В. Державний реєстратор: поняття, основні ознаки [Електронний ресурс] / А. В. Солонар // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 888–893. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12savpoz.pdf>.
3. D. Oran Oran's Dictionary of the law. West legal studies Thomson Learning, 1991. – 593 p.
4. Цуриков М. О. Система правочинів, що підлягають державній реєстрації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право, міжнародне приватне право» / М. О. Цуриков. – Х., 2011. – 21 с.
5. Спасибо-Фатеева И. В. Проблемы государственной регистрации прав и сделок / И. В. Спасибо-Фатеева // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2004. – № 3 (15). – С. 7–12.
6. Піфко О. О. Реєстрація прав на землю у країнах Європи: порівняльний аналіз: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.06 «Земельне право; аграрне право; екологічне право; природноресурсове право» / О. О. Піфко. – К, 2011. – 20 с.
7. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01 липня 2004 року № 1952-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 51. – Ст. 553 (зі змінами).

Прилепко К.В.

студентка,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут

імені Ігоря Сікорського»

ЕЛЕКТРОННА МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ

Актуальність теми пов'язана зі стрімким розвитком електронного урядування у світі, необхідною умовою якого є запровадження електронної взаємодії. Важливою подією у запровадженні електронної взаємодії між державою і громадянином в Україні є система «Трембіта», послугу якої запустили 6 грудня 2017 року після того, як Естонія передала інтегровану систему обміну даних X-Road Державному агентству з питань електронного урядування. Ця система є справжнім ривком не лише у подоланні корупції, та встановленні децентралізації, а й у налагодженні роботи між органами державної влади та громадянами.

Електронна міжвідомча взаємодія полегшує роботу державних посадовців завдяки скороченню бюрократичних процесів і витрат часу та зусиль на оформлення та реєстрацію документів та процесів, як для представників державного апарату, так і для громадян. Електронна міжвідомча взаємодія пов'язана із запровадженням електронного урядування в Естонії після розпаду